

BOGUSŁAW BANASZAK

Czy Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej wymusza na ustawodawcy ustawową regulację struktury organizacyjnej i właściwości sądów powszechnych?

Streszczenie

Konstytucja RP nie określa w sposób całościowy materii podlegających normowaniu w ustawach i przyznaje ustawodawcy szeroki zakres swobody w ustalaniu ich treści. Ze względu na temat niniejszej opinii, opierając się na poglądach ugruntowanych w doktrynie polskiego prawa konstytucyjnego oraz na orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego, można stwierdzić, że ustawodawca powinien regulować ustawą m.in. następujące sprawy zastrzeżone dla regulacji ustawowej (zasada wyłączności ustawy): regulacje dotyczące obywatelstwa oraz praw, wolności i obowiązków jednostki oraz podstawowe kompetencje, zasady organizacji i funkcjonowania organów władzy publicznej.

Wychodząc z tego założenia, zbadano, czy z istotnych dla władzy sądowniczej norm konstytucyjnych wynikają jakieś wskazówki dla ustawodawcy. Pod uwagę wzięto: prawo do sądu (art. 45), zasadę odrębności i niezależności władzy sądowniczej (art. 173), zasadę dwuinstancyjności postępowania sądowego oraz zasadę ustawowego określenia ustroju i właściwości sądów (art. 176), zasadę domniemania kompetencyjnego na rzecz sądów powszechnych (art. 177), a także zasadę nieusuwalności i nieprzenoszalności sędziów (art. 180). Na podstawie analizy tych norm konstytucyjnych stwierdzono, że Konstytucja RP wymusza ustawową regulację struktury organizacyjnej i właściwości rzeczowej, miejscowej oraz instancyjnej sądów powszechnych i dopuszcza jedynie powierzanie do regulacji w drodze rozporządzenia organom władzy wykonawczej spraw szczegółowych. W razie jakichkolwiek wątpliwości co do zaliczenia danej sprawy do kategorii spraw szczegółowych obowiązuje zasada wyłączności ustawy.

Słowa kluczowe: Konstytucja RP – ustawa – władza sądownicza